СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 39. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 19-го лютого 1942. No. 39. Jersey City, N. J., Thursday, February 19, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Британці Збомбардували Два Італійські Кружляки і Два Нищівники - Німецькі Панцирники Шарнгорст і Ґнайзенав Сильно Знищені - Японці Наступають на Яву

ГОЛОВНА КОНТРОЛЯ У. Н. СОЮЗУ УРЯДУЄ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Від понеділка урядує в будинку У. Н. Союзу під ч. 83 Ґренд ст. Головна Контроля У. Н. Союзу, в склад якої входять: Дмитро Капітула — предсідник, д-р Володимир Ґалан — заст. предсідника, д-р А. Т. Кібзей — секретар, а адв. Роман Смук і інж. Степан Куропась — члени Головної Контролі.

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ, ЩО НЮ ЙОРК МОЖЕ БУТИ ОБСТРІЛЮВАНИЙ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив, що ворожі кораблі, серед певних обставин, можуть обстрілювати Ню Йорк, а ворожі літаки скидати бомби на Дітройт. Він також не ґарантував, щоб і Аляска не могла бути заатакована ворожими силами. Стверджуючи далі, що Америка дасть Росії всяку поміч, президент Рузвелт критикував т. зв. „Кліведен сет", цебто певну ґрупу опонентів, які є проти допомоги комуністичній Росії побоюючись, що по цій війні, комуністична Росія, при американській допомозі стане сильною та буде загрозою цивілізації. Запитаний журналістами, кого він розуміє під назвою „Кліведен сет", президент Рузвелт відмовився дати ближчі пояснення, додаючи лиш це, що репортери мусіли про цю ґрупу чути. Ходило тут, як видається, про ізоляційні та угодові кола.

ДЖАНСОН І ВОЛШ ЗА УКРІПЛЕННЯ МОРСЬКИХ ПОБЕРЕЖ

ВАШИНҐТОН. — Сенатори Г. Джансон з Каліфорнії та Волш, голова Морської Комісії Сенату, заявили, що як побережжа Атлянтійське, так і Тихого Океану, не є достаточно укріплені й тому виставлені на поважні небезпеки. Сенатор Джансон говорив, що побережжа стейтів Каліфорнії, Ореґону й Вашинґтону, домагаючись, щоб відповідні власти подбали про їхню оборону. Знова сенатор Волш твердив, що також і східнє побережжа повинно мати сильну оборону.

САМОХОДИ Й ОПОНИ ДО ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ

ВАШИНҐТОН. — З достовірних жерел повідомляють, що американський уряд старається виконати негайно постанови пан-американської конференції та згідно з її ухвалами допомогти краям Полудневої Америки, щоб тим робом зміцнити їх економічно-мілітарне становище в обличчі тоталітарної загрози. Америка приготовляє велику масу самоходів, самоходових опон, холодників та інших продуктів, які виробляються в Америці, щоб доставити їх до полудневo-американських країв, які потребують тих продуктів.

ҐУБ. ЛІМЕН ПРОТИ ВУЗЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

МОНТРЕАЛ (Канада). — Ґубернатор нюйорського стейту Герберт Н. Лімен, що прибув тут, заявив, що Обєднані Держави стоять в обличчі великого завдання, тому то з їх рядів повинні зникнути дрібні заздрости та еґоцентричні націоналізми. Стверджуючи, що в першій війні Канада стояла рамя об рамя з Америкою, Лімен заявив, що тепер ці дві країни злучені тісно військовим союзом та рішені продовжати війну до остаточного й переможного кінця.

ДАВІЛЯ КРИТИКУЄ АНТОНЕСКУ ЗА ДОПОМОГУ ГІТЛЄРОВИ

НЮ ЙОРК. — Карло А. Давіля, б. румунський посол у Вашинґтоні, а тепер голова „вільного румунського руху", заявив, що військова поміч в силі 500,000 людей, яку то приобіцяли Гітлерові маршал Антонеску та реґент Горті, являється звичайною зрадою Румунії та Мадярщини з боку тих лідерів. Давіля твердив, що румунський нарід мусить зрозуміти, що Гітлер є ворогом Румунії, та що її будуччина лежить в перемозі аліянтів. Атлянтійський Чартер, продовжав Давіля, ґарантує свободу та державну незалежність всім народам, а англьо-саксонські народи є відомі з того, що вміють додержувати договори. Він говорив, що якщоб Мадярщина та Румунія були відмовилися дати нову військову допомогу Німеччині, то Гітлер не відважився б тепер піти війною проти них. Навіть в такому випадку краще гинути румунам і мадярам, бо тоді вони вмиралиб як вільні люди, а тепер гинуть як невільники Гітлера.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ СЕРБСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Югославянський уряд звернувся до Америки з проханням за фінансовою допомогою для сербських повстанців, що під проводом ґен. Драґи Міґайловича далі боряться з німецько-італійськими окупантами на Балкані. В наслідок тої акції повстанців, німці змушені тримати в Білгороді, Ніші та інших містах 7 повних дивізій. Одначе всі воєнні фабрики Югославії є в німецьких руках, тому ґен. Міґайлович потребує допомоги ззовні.

ЗАТОПЛЕНО БРАЗИЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПРИ БЕРЕГАХ АМЕРИКИ

НОРФОЛК (Вірджінія). — Ворожа субмарина затопила на Атлянтику, на схід від берегів Вірджінії, 5,000-тоновий бразилійський пасажирсько-торговельний корабель „Буарк", який мав 18 пасажирів та 74 членів залоги. Врятовано 83 особи, а решта мабуть втонула, бо доні решти не вдалося віднайти. Бразилійський уряд не подав до відома свому народови про цю першу жертву Бразилії, бо тепер по цілем краю відбувається річний карнавал, отже уряд не хоче мати жадних заворушень, які можливо могли повстати в наслідок огірчення бразилійців. Затоплення цього бразилійського корабля вплине в опінії американських чинників на рішення тих полудневo-американських держав, що досі ще вагаються із зірванням з Державами Осі.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ТАБОР ВТІКАЧІВ НА БАТААНСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ

ВАШИНҐТОН. — Посилення японського артилерійського вогню на американські позиції та зміцнені повітряні рейди вказують на це, що японці розпочинають нову ґенеральну офензиву проти становищ ґен. МекАртура. Японські летуни бомбардували филипинське село Кабкабен, в якому був табор цивільних втікачів, вбиваючи 18 жінок, 5 дітей та ранячи 22 інші особи. З головного штабу ґен. МекАртура повідомляють, що давно заповіджений і приготовлюваний атак японців на американсько-филипинські позиції почався посиленням артилерійського вогня та повітряних операцій.

ЖЕРТВИ НІМЕЦЬКИХ СУБМАРИН В ЗАХІДНІЙ ІНДІЇ

МАРАКАЙБО (Венезуеля). — Дирекція „Лаґо Петролеум Компані" подає, що жертвою німецьких субмарин впали такі кораблі-цистерни: „2,675-тоновий „Монаґас", 2,496-тоновий „Оранестад", 3,945-тоновий „Педерналес", 2,391-тоновий „Сан Ніколяс", 2,395-тоновий „Тія Хуана", 3,177-тоновий „Рафаеля" і „Арканcас". Всі ці тенкери належали до ріжних нафтових компаній. Багато залоги тих кораблів пішло на дно моря.

ЯПОНЦІ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ НАПАД НА ЯВУ

БАТАВІЯ. — Японські війська стараються обсадити всі важніші стратеґічні пункти довкола найголовнішого острова в цілих Нідерляндських Індіях, Яви. На тім острові живе 40 міліонів людей і він уявляє собою найголовнішу остою цеї далекосхідньої голяндської імперії. Японські літаки бомбардували деякі важні стратеґічні точки на тім острові. Водночас вони позахоплювали і далі захоплюють прилежні острови, що входять в склад Менших Сундаїв, зокрема остров Балі.

СОВЄТСЬКА ФЛЬОТА ОБСТРІЛЮЄ КРИМСЬКЕ ПОБЕРЕЖЖЯ

МОСКВА. — Совєтська фльота обстрілювала прибережні точки на Кримі, в яких були скупчені німецькі сили. Совєтські війська штурмували знов Харків і, як вони довідались від одного взятого в полон німецького летуна, німецькі війська в Харкові вже спаковані для відступу з міста. Тяжкі бої з успіхами, як подають совєтські звідомлення, ведуться також в околицях Новгороду, недалеко Ленінґраду.

ПОВІТРЯНІ БОЇ В БУРМІ

РАНҐУН. — На бурмський фронт перший раз прилетіли літаки індіянської повітряної сили і ті літаки взяли відразу активну участь в повітрянім змагу. Британські позиції, які тепер є над рікою Білін, від останніх 24 годин не зазнали ніяких змін.

ЯПОНЦІ ПЕРЕІМЕНОВУЮТЬ СІНҐАПУР

ТОКІО. — Японські власти, за одобренням свого цісаря, перемінили назву взятої недавно британської бази Сінґапуру, на „Шонан", що по японськи приблизно означає „Світло Полудня".

ЗАПЛАТА ЗА ПЕРЛ ГАРБОР.—Атака американських кораблів на японські позиції на островах Маршел і Ґилберт на Тихому океані. Ціллю цих могутніх гармат був головно остров Вотдже в ґрупі Маршала. Каже команда фльоти, що там знищено просто всі японські воєнні інсталяції.

НІМЦІ МАСОВО ПЕРЕСЕЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН

БЕРН. — Новинкарська аґенція Асошіейтед Прес приносить новинку з 17 лютого ц. р., що німецькі власти зарядили переселення 400,000 українських хліборобів з північної частини України на полудневу. Німці це переселення пояснюють тим, що в південній частині України нема робітників, бо совєтські власти їх вивезли зо собою. Хліборобів виселюють з Київщини і Житомірщини в околиці Кірово, Дніпропетровська і Миколаєва над Дністром. Це рішення німецької влади наступило недовго після того, як появилась була заява тоїж влади, що фармери з Данії, Нідерляндів і інших західних окупованих країв будуть поселені на територіях Білорусі.

ЗАГОСТРЕННЯ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

ЦІРІХ. — Новинкарська аґенція ОНА доносить за ґазетою „Кракавер Цайтунґ", що німці в польськім „ґубернаторстві", зокрема в Східній Галичині, загострюють свій режім і то не лиш супроти поляків, але й супроти українців. В Східній Галичині замінено ґубернатора Ляша новим ґубернатором Вехтерем, який за переконанням німців має „залізний пястук". Також усунено дотеперішнього посадника Львова, Куята, новим посадником, Меклером, відомим австрійським гітлерівцем. Згадана аґенція подає як причини загострення курсу в Галичині те, що опір українців гітлерівській владі зростає. Бо німці чимраз виразніше прямують до знищення українського населення, подібно як і польського. Наприклад, сколективізовані совєтською владою земельні обшари німці не віддали людям, тільки з початку поставили в них український заряд. Тепер той заряд вони усувають, а наставляють родовитих німців.

ШКІЛЬНИЦТВО У ЛЬВОВІ

ЦІРІХ. — „Краківські Вісті" з 14. грудня м. р. подають такі новинки зо Львова: У Львові існує 37 польських народних шкіл, в яких побирає науку біля 13,000 польських дітей, і вчить 400 учителів. Українських шкіл є 15 і в них побирає 5,000 українських дітей, та вчить 150 учителів. Фахових польських шкіл є 12, в яких вчиться 3,500 учеників і учениць. Українських фахових шкіл є лише пять і „Краківські Вісті" нарікають, що українська суспільність привязує до них замало ваги. Передшкільних польських дитячих садків у Львові є 29 і в них перебуває біля дві тисячі польських дітей в віці від трьох до сім літ. Українських садків є 19, і в них перебуває 1,150 української дітвори. Крім того існують вісім українських кухонь, які видають для дітей біля дві тисячі обідів. Українська жіноча ґімназія у Львові, створення якої вже заповіджено, не буде відкрита. Натомісць буде відкрита ще одна хлопяча ґімназія. В хлопячій ґімназії до кожної кляси можна приймати по пять дівчат. Люди, подорожуючі залізницею, мусять кожний раз дістати на головнім двірци „цулясунґскарте", себто дозвіл взагалі їхати залізницею, що коштує одного золотого. В Калуші виходить ґазета „Калуські Вісти", а в Рудниках вийшли чотири числа „Нове Життя". Українська кооператива „Народна Торговля" у Львові ліквідує ряд своїх крамниць. В останніх часах зліквідувала вісім пунктів продажі хліба і 19 споживчих крамниць. Вона ще має 49 пунктів продажі хліба, 92 споживчі крамниці, що теж продають хліб, та 80 споживчих крамниць. У Львові вранці і вечором, в оживлених годинах, курсують трамваєві вози призначені виключно для німців.

ЧОРЧИЛ ВИЙШОВ ПЕРЕМОЖНО З ДЕБАТИ

ЛОНДОН. — В британськім парляменті відбулась гнівна дебата, звернена проти уряду Чорчиля. Чорчил вийшов переможно з тої дебати і його кабінет залишиться так, як він цього бажає. Чорчил вияснював причини ріжних невдач та говорив, що ті невдачі були спричинені не внаслідок занедбання, тільки внаслідок більших сил ворога. Про втечу німецьких кораблів він говорив, що ті кораблі підчас втечі зазнали ушкоджень і впродовж певного часу вони не будуть боєздатні. Зрештою, казав він, сама втеча тих кораблів вийшла на користь Англії. Бо ті кораблі тепер забрані в німецький порт, де їх англійські літаки будуть тимбільше бомбардувати і де бомби, будуть падати на чисто німецьку землю.

НІМЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО ПЛЯН ВБИТИ ГІТЛЄРА

БЕРЛІН. — Німецька радієва висильня подала вістку, що голяндський міністер закордонних справ, Клефенс, плянував замордувати Гітлера і німецького міністра Рібентропа. Таке німці мали винайти в документах бувшого французького премієра Даляді, якого саме будуть французи судити в Ріом. Голяндська аґенція це рішуче заперечила.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЩО Й ДЛЯ КОГО?

Перед нами щось девять статтей, поміщених в шікаґовській польській ґазеті „Дзєннік Звйонзкови (Згода)", затитулованих „Ізза куліс фальшивої німецько-української приязни". Є ще й інші польські часописи, як от з Дітройту, що їх нам надсилають наші читачі з такими наголовками як „Траґізм української політики" чи „Як довго будуть українці на услугах німців". Усі вони мають відноситись ніби до української, головно націоналістичної політики в старім краю, теперішньої й за останні десятиліття. Отже ту політику ось ті польські ґазети звязують так тісно з Німеччиною, що хто це читає, готов припускати, що весь український визвольний рух іде з Берліна. Виходилоб, що українці жилиб з поляками в якнайкращій згоді, якби тільки не було „німецької інтриги" і штучного берлінського підюджування українців проти Польщі. Це одне, а друге це те, що українці вже пізнаються на німецькій облуді, що вони вже розчаровані щодо німців, бо нічого досі не осягнули, коли іде про їхні національно-державницькі змагання.

Заключення з ось такої „політичної" американсько-польської балаканини є таке, щоб українці завернули цілковито з про-німецького шляху і звязали свою політику „тісно з Польщею".

Припустім, що все, що ті польські ґазети виписують, є правда, себто, що є в інтересі Німеччини, щоб між українцями і поляками не було згоди, та що були а можливо ще й далі є такі українські кола, що звязують справу визволення України з Німеччиною. У всякому випадку не можуть вони становити тепер уже якогось поважнішого числа, коли самі польські джерела стверджують, що українці цілковито розчарувались щодо Німеччини. Саме ізза цього американські поляки звертають увагу українцям, що ще є час щоб зійти з помилкової дороги і направити помилку в такий спосіб, щоб звязати будучність українського народу тісно з Польщею, бо як виходить з їхніх писань чи порад, щойно тоді українці виявилиб „повну політичну зрілість".

Замітне в цьому всьому є те, що хоч ті справи обговорюється в десятках чисел польських ґазет, нігде нема нічого про те, як українцям жилося під Польщею, а тільки є твердження, що зовсім добре, що так як і всім іншим польським громадянам. Виписується при тому навіть такі нісенітниці як те, що архиепископ Огієнко „забрав полякам коло 70 костелів і перемінив їх на церкви", хоч у цілому світі вже знають, скільки то українських православних церков польська влада загарбала, знищила, чи поперемінювала на костели. Значить, що щоб не було, а в усьому винен тільки український нарід, а Польща — в нічому не винувата. Якщо так має виглядати польський політичний розум, і то ще „зрілий розум", то годі, щоб він міг проговорити до „незрілого" українського політичного розуму, чи якогось розуму взагалі. Читаючи це на американській землі, тільки здвигаєш руками і похитуєш головою і питаєшся: Нащо й для кого ця писанина? І де є політичний розум тих, що витрачують стільки паперу та чорнила на таку писанину?

Щоб Критика Скріпила, А Не Ослабила

З тих вістей, що доходять з Англії, видно, що останні воєнні невдачі, зокрема втрата Сінґапуру, відбились на британській психиці. Британська система правління така, що того роду невдоволення не можна ніяк здусити, себто не можна спинити цього, щоб воно себе в якійсь спосіб не виявило. Очевидно, іде тут в першу чергу про вияв цього в парляменті. Деякі, що глядять на справи песимістично, заповідають уже дуже радикальні зміни. Навіть є такі, що припускають, що готов уступити сам Чорчил. Та ті, що добре визнаються на британській політиці й англійськім характері, виключають якісь потрясення і заповідають, що й це невдоволення скінчиться якимсь компромісом. Але зміни прийдуть. Та зміни в тому напрямі, щоб вести війну з більшим успіхом і з більшою ініціятивою, бо властиво про це йде, а не про що інше. Отже, хоч надіються гострих дебат, назагал панує переконання, що вийде горою британський практичний розум і настануть такі зміни, що вийдуть Обєднаним Державам на добре.

Та є ще іншого роду критика, якої побоюються. А іде про те, що як Англія так і Злучені Держави понесли тепер певні невдачі. Спершу був Перл Гарбор, а потім Сінґапур. Одно з другим є у певному звязку, чого не можна заперечити, коли глядіти на справи з мілітарно-стратеґічного боку. Але так є, що в Америці зачинають деякі нарікати на Британію, що вона злегковажила собі Пацифік і допустила до того, що сталось з Гонг Конґом, Малайським півостровом і Сінґапуром. Знову в Англії дехто підпускає, що це через Америку, згл. через те, що сталось з Перл Гарбор, Британія там так дуже потерпіла і далі терпить, бо Америка не доставляє потрібних сил до оборони.

Ось тої другої „критики" боятьcя найбільше. Бо це вона готова наробити більше шкоди ніж воєнні невдачі. І тому з усіх боків пробують розумні люди вплинути, щоб не дати поширитись такій нерозважній балаканині, бо вона є властиво небезпекою, сильнішою від того всього, що можуть виставити збройні сили Держав Осі.

Треба памятати, що це є щойно початок властивої війни, та що Обєднані Держави були свідомі того, що їм прийдеться зазнати ось таких невдач, бо вони не мали ще часу як слід до війни підготовитись. Та та підготовка іде як день так ніч. Держави Осі ще можуть віднисти не одну перемогу. І це є в рахубі. Але прийде час, коли зачне заважувати сила Обєднаних Держав. Буде це можливо цього року, а може в наступному. Але буде. Підуть тоді до бою міліони свіжого війська з десятками тисяч наймодерніших літаків. І тоді доперва буде рішальний бій.

Ось це треба мати завжди на увазі, коли беремось судити теперішні воєнні події.

ТАКТИКА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АҐЕНТІВ

Большевицькі аґенти в Америці далі накидаються мокрим рядном на канадійського посла А. Глинку за те, що він посмів видвигнути в канадійськім парляменті справу самостійности української держави. Вони закидають йому у звязку з тим два „злочини". Один той, що посол Глинка сміє розпочинати в сучасну пору кампанію, яка засадничо звернена проти інтересів Советів; а прецінь Совети ведуть завзяту боротьбу з Гітлером і цілому демократичному таборови залежить на тім, щоб совєтський фронт вдержався. Другим „злочином". на думку большевицьких аґентів, є це, що посол Глинка в своїй промові підкреслив потребу відокремлення України від решти Советів, чого за словами згаданих аґентів, не хоче сам український нарід; як „доказ", що українці не хочуть відокремитись від Советів большевицькі аґенти наводять це, що серед українців нема „квізлінґів".

Правда, серед українців, з дуже малими винятками, „квізлінґів" зовсім нема. Та чи це означає, що українці не хочуть жити окремим державним життям? Це є лише доказом на те, що українці супроти наступу німців почувають в теперішню хвилю більшу національну тривогу, ніж супроти інших небезпек. Та ідеалом цілого українського народу є надалі такий політичний стан, про який мріють всі справжні демократії, а саме, щоб пропали у взаємній боротьбі комуністичні й націстичні режими, та щоб світ став вільним від загрози з одного і другого боку.

Другий закид, мовляв, заходо відокремити Україну від Советів, шкодить Советам, бо ослаблює їх в обличчі гітлерівської небезпеки, так само нестійний. Бо нині так стоять справи, що Україна, з виїмком невеликого клаптика української землі, вже відлучена від Советів і знаходиться під окупацією німців. Говорення про відокремлення України має виключно теоретичний характер і не може в ніякому разі зашкодити дійсній мілітарній силі Советів.

Зате виразне поставлення цеї справи і приречення, дане українцям, що вони дістануть самостійність, навіває їх новою надією, новим запалом до боротьби по боці світових демократій. Українці не хочуть стратити своїх прадідних земель, які Гітлер задумує скольонізувати своєю „вищою" расою. Але вони також не хочуть тратити свого національного сумління, своєї віри в Бога, своєї питомо національної духової спадщини, витвореної ними самими впродовж довгих віків. Вони однаково ненавидять як брунатний так і червоний деспотизм. Вони бажають власної прадідної віри і прадідних звичаїв. Продовж віків вони боролись проти московського насильства і тої боротьби не закинули. А тепер, в обличчі іншого ворога, відложили ту боротьбу на інший час, коли не стане того ворога, що тепер придушує українські землі. І тому обіцянка звороту їм політичної свободи, віри, державної самостійности скріпить їх завзяття до боротьби з націстичним деспотом і водночас скріпить тим справу світових демократій.

Але виринає запит, чому большевицькі аґенти по цілім світі так сильно почали верещати проти А. Глинки і назвати його просто „націстичним аґентом"? Хіба посол Глинка сказав щось таке, чого не дозволяє советська конституція? Хіба посол Глинка не оперся на постанові „найдемократичнішої" советської конституції, ухваленої парадно найвищими законодатними колами Советів? Коли зрадою є говорити про відокремлення України, то ту зраду поповнили советські законодатні чинники. Це вони „націстичні аґенти"...

Своїм обуренням большевицькі аґенти зраджують лише лицемірність цеї конституції і советських властей. „Найдемократичніша конституція" як видно, призначена в них лише на експорт. Щоб баламутити чесних людей за границею і говорити їм: „Ось дивіть, наша система справді демократична". Своєю лютою на посла А. Глинку самі большевицькі аґенти знехотя доказують те, що советська деспотія лякається навіть згадки про те, що хтось з народів, що є в складі СССР, міг би відокремитись. А прецінь якби в Советах не панував жахливий деспотизм, то чомуж мав би хтось відокремлятись? Та він там є і коли бажаємо справді увільнити світ від деспотизмів, не сміємо допустити, щоб він і там існував. Інакше він звідтам перекинеться до інших країв і в Европі розпічнеться нова боротьба, що принесе нову катастрофу.

Коли ходить про справжню волю українського народу, то та воля може бути задемонстрована лише тоді, коли на українських землях не буде панувати большевицька влада, разом зо своїми чекістами. Хай українські маси висказують свобідно, без страху, свою волю. Тоді побачимо, чого український нарід справді хоче. Коли ходить про нас, то ми знаємо добре чого він хоче. Своє хотіння він демонстрував впродовж довгих років і платив за те міліонами жертв в людях, застріляних, виморених голодом, або висланих на заслання большевицькою владою. Коли справді большевики не бояться цеї волі українського народу, вони не повинні боятись дати йому ту волю свобідно висказати.

УПАДОК СИНГАПУРУ

Окупація Сінґапуру японськими військами є не тільки одним з найтяжчих ударів, які досі зазнали Обєднані Держави, але це рівнож багатий в ріжні комплікації факт політично-стратеґічного значіння. Недаром упадок цеї далекосхідної твердині порівнюють до тої трагедії, якою була для аліянтів капітуляція Франції та британська катастрофа в Дункерку в червні 1940 р. Станувши твердою ногою на кінці Малайського Півострова, цебто в Сінґапурі, японські завойовники знайшлися в надзвичайно вигідному під стратеґічним оглядом положенні. Перед ними стоїть цілий ряд дальших можливих підбоїв: на північ Рангун та Бурмський шлях, на південь лежить багата Східна Нідерляндська Індія (підбій якої вже почався з наїздом японців на Борнео та Суматру), вкінці Австралія та на захід, за Індійським океаном, лежить друга перлина Британської Імперії, Індія. З Сінґапуру, який був в англійських руках 123 років, японці будуть в силі контролювати всі судні моря та загрозити тим всім базам, що є надзвичайно важними для Обєднаних Держав. Очевидно, Обєднані Держави це знають і будуть тому протиділати.

Найближчою ціллю японців є остров Суматра, полуднева частина якої є вже під їхнім вогнем. Цей остров, що лежить у віддалі всього 50 миль від Сінґапуру, є неначе помостом між Малайським Півостровом і островом Явою, який має дві важні бази: Батавію та Сурабаю. Звідтам евентуально японці будуть пробувати наїхати на Австралію.

З Сінґапуру до Батавії є всього 550 миль водного шляху, отже відносно досить мала віддаль, яку можна перелетіти легко літаками.

Колиб японці плянували ще й напад на Індію, то вони мусілиб передше переплисти Індійський океан (1,580 миль) та здобути остров Цейлон. Сухопутний шлях до Індії веде на північ вздовж Малайського Півострова та Бурми до Калькути й виносить біля 2,000 миль. На цьому шляху лежить велике місто Рангун, до якого японці можуть підійти з моря, а також з Бурми, де проти них держать фронт англійські війська над рікою Салвін. Ціллю тої виправи булаб Бурма та ця артерія (Бурмський Шлях), по якій пливуть воєнні достави для Китаю. Сильні японські бази в Сінґапурі як теж бльокада Заливу Мартабан можуть замкнути цю китайську „життеву лінію".

Але, щоб японці могли зробити з Сінґапуру відразу корисну базу, то це забере довгі місяці, якщо не роки часу. Одначе це не зменшує ваги тої втрати, яку понесли Обєднані Держави з упадком Сінґапуру. Передівсім ця подиву гідна боротьба, яку веде Бурма, буде значно утруднена, бо через можливу бльокаду заливу Мартабан японці не допустять тих воєнних достав, які йдуть до Бурми та до Китаю з Америки та Великої Британії.

Колиб японці пробували напасти на Індію, тоді вони напевно старалисяб захопити Калькуту, яка лежить на східньому побережжі Індії. Втративши Гонг Конг, Манілю, Сінґапур та евентуально Калькуту, Обєднані Держави чи пак їх морські сили будуть відкинені на Південний Пацифік. Річ зрозуміла, що кожночасна проти-японська офензива в цілі відзискання тих баз буде не тільки відложена на довший час, але також значно утруднена.

Сінґапур належав до найбільш коштовних та найсильніших твердинь Британської Імперії. Від хвилі його заснування Стемфордом Рафес-ом для Британської Східньо-Індійської Кампанії в 1819 р. до останньої хвилини англійці витратили на його розбудову $400,000,000. Мала рибацька оселя Сінґапур перемінилась на велике модерне місто, що начисляє 750,000 мешканців.

Та війна є повна несподіванок. Тому всі припущення про можливе використання Сінґапуру до дальших японських підбоїв — це тільки здогади. Певно, що у загальній лінії вони відбивають ці японські апетити, які є загально відомі. Одначе, тут треба числитися з великим „якщо", цебто чи зуміть японці дальше наступати таким темпом, як вони це досі робили. Бо, як казав премієр Винстон Чорчил в своїй останній промові, це великий удар для престижу Обєднаних Держав, але це далеко до кінця. Цебто остаточний зудар між Японією та Обєднаними Державами ще не надійшов. Америка, Велика Британія, Китай та Східна Нідерляндська Індія мають величезні ресурси, що остаточно заважуть. Лиш час та повне використання їх проти Японії — це наразі ці перешкоди, які стоять на шляху Обєднаних Держав. Але нема сумніву, що вони будуть усунені.

НА СЕЛІ

Повість

(55) М. ШКОЛИЧЕНКА

Мисаків лист, здавалося Горбацькому, мусів був перекинути до гори дном усі постанови Уляни Іванівни, а тимчасом нічого такого не виходило; далі — була така думка, що Уляні Іванівні обридне возитись з учебниками, що вона кине їх найдалі через тиждень, але й тут була сама тільки помилка. Цілий ряд помилок великих і дрібних утворював Горбацькому перешкоду за перешкодою і чим більше дивувався він дивлячись на Уляну Іванівну, роздумував розміркував він про неї і чим більш закохувався все дужче тай дужче. Не раз і не пять разів прагнув він поговорити з Мисачихою по душі, по щирости, висловити їй усі свої пляни, бажання, запити, чи згодиться вона стати дружиною його, припинити поїздку за границю, залишити лекції латинської мови, алеж Уляна Іванівна що разу відходила від такої теми о скільки далеко, що було просто нерозумно, неввічливо раптом збочувати на таку річ, як сватання. Дні минали за днями, Горбацький почав уже втрачати надію на здійснення своїх плянів і бажав довідатись хочаб про те, чи думає про його Уляна Іванівна хоч що небудь? Чи тліла в її душі хоч невеличка іскорка любови, симпатії або якого іншого приємного для його почуття? Пояснюючи лекції латинської мови стежив він за кожним рухом, за кожним словом, за поглядом Уляни Іванівни, та тільки ні в чому не знаходив бажаної йому відповіди. Вона поводилась з ним так само, як з о. Миколаєм, зо своєю подругою Вірою, з дідом Омельком, з першою ліпшою людиною — і не можна було спостерегти жадної ріжниці ні в чому.

Так стояла справа і такою здавалася з надвірнього боку Уляна Іванівна, а в дійсности — в душі її було коли не більше, то вже запевне не менше такого самого почуття, яке не давало спокою і Горбацькому. Ріжниця була тільки в тому, що Уляна Іванівна ясно бачила те, що діялось в душі Горбацького, самаж вона уміла так глибоко ховати свої почуття, і так пильно стежила за тим, що сама дивувалася такій своїй умілости, алеж тактики своєї не змінила. Вона боялася видати себе, бо знала добре, що досить було дати найменший привід до зрозуміння її почуття, або найменше право порушити про це розмову, так тоді трудно буде поручитись, що досягне вона виразно виставлені мети своєї зробитись лікарем, а цього їй дуже і дуже бажалося. Здобути права лікаря і оселитись тоді на селі — це була для неї така висока, така щиро бажана мета, що вона була спроможна була все жертвувати для неї. Одна тільки думка про те, що з правами лікаря вона і сміливо і певно працюватиме на користь отому темному народови, отій убогій масі, з душею якої вона злила свою душу, сама тільки думка про це робила її щасливою.

Наступив місяць серпень. Це був пятий місяць праці над мовами французькою та латинською. І ту і другу мову Уляна Іванівна опанувала за цей час уже досить добре і коли залишалося ще чимало деяких гріхів, так то вже була над ними така праця, яку Уляна Іванівна легко могла провадити сама і довести її до бажаних наслідків. Мисачиха подякувала своїм учителям і поїхала добувати заграничного пашпорта; вона поклала їхати за кордон в цьому самому місяці, не відкладаючи. Цілий тиждень згаяла вона, поки нарешті виправила собі пашпорта і повернулась у Затишок ладнатися в дорогу.

Зробивши ріжні порядки у власному господарстві та заплативши Улиті, вона заявила дідові, що до приїзду свого лишає його в Затишку самого і доручає йому усе господарство, самаж вийде через два-три дні і повернеться тільки по весні. Стурбований дід Омелько, а за ним і Улита, запитали свою паню, куди і чого вона так на довго їде, але Мисачиха пояснила їм коротко, що поїде за границю, і розпочала лаштуватися в дорогу. Коли вже все було налагоджене, Уляна Іванівна визначила собі день виїзду 15. серпня, а на 14 — запросила до себе на прощання своїх найбільших приятелів, межи якими був, звичайно, і лікар Горбацький.

Гості запрошені були на третю годину дня, алеж Горбацький приїхав в першій годині, й видно, був дуже схвильований, бо не міг навіть удавати з себе спокійного. Уляна Іванівна робила вигляд, ніби не помічала того, а тимчасом серце її тривожно билось, по тілу пробігав то вогонь, то холод, і вона нарешті запитала Горбацького дружнім, теплим та ласкавим голосом:

— І чого ви хвилюєтесь так, мій друже любий?

Запитання, а особливо слова „мій друже любий" так глибоко вплинули на Горбацького, що у його замутилось в очах і він ледви промовив:

— Уляно Іванівно! Не їдьте, не кидайте мене!

Голос Горбацького наповнений був такою любовю, такою пошаною і разом з тим глибоким власним горем що Уляна Іванівна замість відповіди, мовчки опустила на груди свою голову. Серце у неї так забилося, що ніби хотіло вискочити з її грудей, а думки хиталися, вагались, плуталися і живе слово не виривалося з її уст. Горбацький тимчасом заспокоївся трохи, набрався сміливости і говорив далі:

— Уляно Іванівно! Чи маєте ви хоч крихту співчуття до мене? Коли маєте — не покидайте мене, не мучте, не робіть з мене ні на що нездатної людини.

(Дальше буде).

Властива Японія, що творить 56 відсотків цілої імперії, є більша як Англія або Італія.

НА РІЖНІ ТЕМИ

КУМЕ АНДРЕЮ, НЕ БУДЬТЕ...

Багато ґазет піднесло як важну новинку, що кільканацять департаментових крамниць у Ню Йорку видало спільний заклик до покупців не купувати більше товару, ніж їм треба в даний мент на прожиток. Один часопис порівнав цю небувалу подію з новинкою про те, що чоловік укусив собаку.

Йде тут за тих покупців, що дізнавшися про можливість недостачі ріжних товарів, поспішилися накупити припаси тих товарів. Мудраґелі думають, що, як колись чогось не стане, то не стане не їм, а іншим.

Один карикатурист змалював такого покупця як гітлерівського героя, що дістає від Гітлера за це медалю заслуги. Карикатура не зовсім дає слушність цьому сотворінню: вона представляє його в людському виді. Тимчасом він повинен був радше змальований у виді того „когута, щото рийкою ворота підіймає".

ВЕЛИКИЙ ЖУРНАЛІСТ ЗГОЛОШУЄТЬСЯ ПО НАГОРОДУ

У Вашинґтоні почався процес проти Ґеорґа Сильвестра Фірека за фальшиві зізнання перед урядом. Фірек признався перед урядом, що він є німецьким аґентом і як такий зареєструвався в департаменті стейту, як цього вимагав закон від аґентів чужих панів. Одначе, реєструючися Фірек затаїв перед урядом певні факти, і тепер уряд домагається його покарання.

Фірек має немале признання в німецького уряду. Аґенти німецького уряду, аби облекшити йому роботу в американській пресі, вихваляли його як найкращого американського журналіста. Німецький уряд видимо цінив високо вміння Фірека, коли його приходи з пропаґанди виносили 40,000 долярів річно.

Фірек робив одначе свою роботу не оглядаючися на американський уряд, дарма, що вибираючи громадянські папери, заприсягнув йому неподільну льояльність. Тепер американський уряд домагається для нього нагороди.

БАРВА ШКІРИ Й НАТУРА

Після останніх міських виборів у Ню Йорку, в котрих виборці заявилися проти кандидата Тамані Голу, правильної демократичної орґанізації, дарма, що він був особисто чесна людина, виступили деякі демократичні лідери з проєктом, щоб Тамані Гол закинуло свою історичну назву, бо людська память звязує його з такими вчинками, що на будуче нема надії на відзискання доброго йменні.

Ґазети не робили великої надії зо зміни імені. Один ґатяр сказав, що тигр не зміняє натури, хочби змінив фарбу шкіри.

Коли пропозицію зміни назви поставлено перед дистриктових лідерів Демократичної Партії в Ню Йорку, за пропозицію заявився всего один дистрикт. Отже тигр не то не хоче змінити натури, але навіть кольору шкіри.

ДАВНЯ СЛАВА ПРОПАЛА

Між арґументами за задержання імені Тамані Голу підношено, що першим головою Тамані Голу (з титулом „Ґренд Сечем") був Джордж Вашинґтон. Після нього кількох президентів Злучених Держав за рядом приймало цю почесть. Отже тепер, мовляв, було би несправедливо для цих великих людей касувати імя орґанізації, котру вони своїми іменами освятили.

Біда з цим арґументом у тому, що в багато літ після президування Вашинґтона й його наслідників провідники Тамані Голу оплюгавили назву орґанізації такими мерзенними вчинками, що назва Тамані Голу стола рівнозначною з поняттям політичної корупції.

Через те й сумніватися можна, чи такі славні імена, як Джорджа Вашинґтона, можуть уже врятувати Тамані Гол. Якби Джордж Вашинґтон був меншим чоловіком, то ще таке було би можливе, що репутація Тамані Голу шкодила би йому.

НЕ ПОКЛАДАТИСЯ НА ПУСТІ НАДІЇ

Ґю Байес, довголітній кореспондент американських ґазет у Токйо, написав книжку під заголовком: „Наш японський ворог", яку можна вважати причинком до осторої проти американського самодовілля.

Як відомо в ґазетах часто пишеться про поважні недостачі японської армії, головно про те, що її фашистівські лідери, свідомі своїх невдач у Китаю, готові на всяку авантуру, щоб регабілітувати своє імя. Отже Ґю Байес остерігає американців, щоб вони не робили з того висновків, що японська фльота має подібні недостачі. Каже він, що японська фльота виступає до війни проти Америки без рекорду невдачі та що нею кермують належно вишколені й випробовані провідники. Вони не потребують робити авантурничих потягнень, щоб регабілітувати себе. Вони не зробили би ніякого кроку, якби вони не знали, що вони мають на вдачу принаймні 50 шансів на сотку.

Ще один арґумент за становище американського уряду, що краще силу ворога перецінити, ніж її не доцінити.

РОЗУМІННЯ ЧУЖИНЦІВ

Байес запускається в своїй книжці в ріжні можливости. Припускає між іншим, що японська фльота завоює південно-східний Тихий океан, а потім японці поведуть кампанію за мир з Америкою. Він припускає, що в цій кампанії японський уряд буде передовсім уживати тих японців, що студіювали по ріжних американських університетах.

Та Байес заповідає, що ця кампанія японських пропаґандистів з американськими докторатами не вдасться, а не вдасться тому, бо японці не можуть зрозуміти психольоґії американців, зовсім так, як вони нездібні зрозуміти психольоґію китайців.

У цім розумованні автора є дві цікаві думки: перша, що японці, які вчилися на американських університетах, не будуть почувати найменшої симпатії для Америки, хоча, як звісно, американці, які вчилися по чужих університетах, власне виразно проявляють симпатії для чужих країв, де вони вчилися; друга думка, що японці з американськими докторатами не знають американської психольоґії. З того, що американці з европейськими докторатами розуміють психольоґію чужих народів, ще не виходить, що Байес не має слушности: справа в тому, що японські студенти, навіть студіючи по американських високих школах, не живуть товариським життям з американцями. Такі люди можуть жити в краю дуже довго, а психольоґії людей не пізнають.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Президент Рузвелт сказав на пресовій конференції, що ради, які координують воєнні змагання СД на південно-західнім Пацифіку, працюють вже приблизно місяць. Військова команда в районі АБДА є в руках ґенерала Арчибалда Вейвела, але стратеґічні питання обговорюються у Вашинґтоні й Лондоні. Спільні військові й морські штаби засідають у Вашинґтоні.

Сенат ухвалив та відіслав до Білого Дому позичку Китаєви на суму $500,000,000. Президент сказав, що ці гроші уможливлять хінцям закуп багатьох воєнних матеріялів як в Китаю, так і в інших країнах. Він казав, що позичка буде певною допомогою Китаєві в його фінансових труднощах з огляду на довгу війну з Японією.

З Білого Дому доносять, що англійські літаки розкидали нові американські летючки над окупованими французькими портами в „найбільшому досі бомбардованню летючками". В перших летючках, місяць тому, підкреслено традиційну приязнь поміж цією країною та Францією. В других говориться про швидкозростаючу воєнну продукцію Злучених Держав.

Армія.

Секретар фльоти, Накс, заявив, що вишкіл річно 30,000 найбільш загартованих летунів світу для фльоти та морських корпусів почнеться 1. травня. Аплікації про вступ приймаються вже тепер. Накс звернувся до учнів американських середніх шкіл, аби вони виробили 500,000 зразків 50 родів боєвих аеропляпів. Їх мають вживати у вишколі як пізнавати аеропляни та віддаль в гарматній практиці та для навчання цивільних, як пізнавати їх. Бюро Цивільної Оборони запросило летунів з каледжів та аматорів взяти участь у Повітряній Цивільній Патрулі, для якої потребується 90,000 цивільних летунів. 16 літ є найменший вік для запису до служби на землі та 18 для літання. Адміністрація Цивільного Повітро - Плавства подає, що приватне літання протягом 1941. року зросло на 60 відсотків.

Воєнний фронт.

Військо ґенерала МекАртура на Филипинах відбило безперивні ворожі атаки протягом тижня. Ворожі втрати включають: 11 аеропляпів та неозначену кількість знищених в повітрі й на землі підчас атаки на окуповані японцями острови Маршал та Джилберт; сторпедовано багато помічних кораблів, два транспорти й „правдоподібно" третій та один боєвий корабель. ЗД втратили 13 аеропляпів, два тенкери та два вантажні кораблі. Управління фльоти й морських корпусів нараховують 1,294 особи без вісти, або попали у полон. Палата послів ухвалила та відіслала до сенату законопроєкт, щоб продовжувати платню особам в збройних частинах, воєнним цивільним службовцям та морякам протягом року від часу, як їх проголошено безвісними, полоненими або інтернованими.

Фльота.

Конґрес ухвалив закон про найбільше в історії фльоти призначення, бо майже 24 біліонів долярів готівкою та 4 біліони в управнених контрактах для фльоти. З часу нападу на Перл Гарбор записалося 100,000 осіб до фльоти та поверх 100,000 до морських корпусів реґулярних та резервових старшин і вояків.

Асентирунок.

Директор асентерунку, ґенерал Герші, звернувся до місцевих, поборових комісій, аби допомагали увільненню реміснечих практикантів важної воєнної індустрії, бо є зростаюча потреба фахових робітників. Він казав, що плянується уділення грошевої допомоги, аби притягнути до військової служби тих, які були звільнені, бо мали когось на утриманні. Згадав, що протягом першої світової війни платилося до $50 місячно. Він казав, що не буде подана кількість зареєстрованих 16. лютого.

Пароплавство.

Президент Рузвелт сказав на пресовій конференції, що негайні відплиття кораблів роблять майже неможливим повне використання вмістимости торговельних кораблів, бо задля воєнних подій кораблі часто змушені відпливати без попереднього повідомлення. Морська Комісія подає, що завдяки співпраці з американськими пароплавними компаніями, імпорт 10 важних сирівців збільшено на 200 відсотків протягом 1941. року. Комісія дотримується завдання — один корабель денно, випустивши 14 нових протягом другої половини січня. Комісія реквизувала 8 французьких торговельних кораблів в портах Злучених Держав.

Продукція й переведення.

Рада Воєнної Продукції подає, що за тиждень, до 21. січня розраховано з контрактами на 3 біліони долярів. Департамент війни оголосив, що виробництво 30-каліброві амуніції майже подвоїлося за перші три тижні січня 1942. в порівнанні з відповідним часом минулого року. Директор продукції при департаменті війни, Кнудсен, заявив, що Корпорація Крайслер поставить завод на $100,000,000 в Шікаґо для виробу 12-цилиндрових, повітрям охолоджуючихня моторів „Райт".

Голова воєнної продукції, Нелсон подає про прийняття системи денних звітів про поступ, аби направляти затримки продукції. Він перевів бюра першенства й розділювання контрактів в нове Бюро Операцій, щоб запевнити „скоршу й більш продуктивну службу для торгу та індустрії". Рада Воєнної Продукції звернулась до фабрикантів пишучих машин, які виробили 1,000,000 машин в 1941. році, щоб негайно вкоротили їх продукцію на 25 відсотків та перевели їх заклади на воєнне виробництво.

Центральна Інформаційна Служба.

Президент Рузвелт наказав Інформаційній Службі Злучених Держав поширити її можливости „так, щоб відвідувачі мали одне місце, куди звертатись за напрямком та інформаціями". Президент казав, що з огляду на те, що багато торгівців та інших громадян „приїздить до Вашинґтону в збільшеній кількости, шукаючи інформацій та помочі від їх уряду... робиться все тяжче тим прибувшим... в спеціяльних справах віднайти урядову особу, яка може дати авторитетні відповіди на їх питання... Тепер є необхідною суцільна праця ріжних канцелярій, маючих безпосередний звязок з населенням центральної канцелярії".

Цивільна Оборона

Сенат ухвалив та відослав до палати послів закон про створення фонду в сумі $1,000,000,000 на відшкодовання власників за воєнні шкоди. З того фонду буде платитись відшкодовання за втрати, але не за життя чи поранення, в розмірі до $15,000. Директор Цивільної Оборони, Лендис, заявив, що міста в районах, де можна сподіватись нападів, не будуть змушені до реквизицій, бо охоронне заосмотрення, включно з ґазовими масками та знаряддям до гашення вогню, буде закуплено з федерального фонду в 100 міліонів долярів. Він казав, що знаряддя буде розпреділено поміж ріжними районами відповідно до правдоподібности атак та територіяльного заосмотрення. Ґенеральний прокуратор, Бидел, встановив при департаменті справедливости спеціяльний Відділ Воєнних Зловживань для розгляду всіх випадків зловживань в звязку з воєнними заходами.

Цивільне Постачання.

Адміністратор цін, Гендерсон, заявив, що видача авт за дозволом управленим особам не почнеться скорше 26. лютого. Доставка куплених авт, але не доручених до урядового замороження продажу, почнеться 12. лютого. Відділ Запасів Продукції при Раді Воєнної продукції звернувся до продавців цукру, аби взяли під увагу дрібних індустріяльних споживачів, які в минулому купували від них, аби вони могли провадити справу на мінімальних основах. Відділ Споживачів при ОПА подає, що вовняні вироби, що продаються в часі поготівля, мусять мати картки з вказівкою скільки волокна вміщає кожна річ.

Ціни.

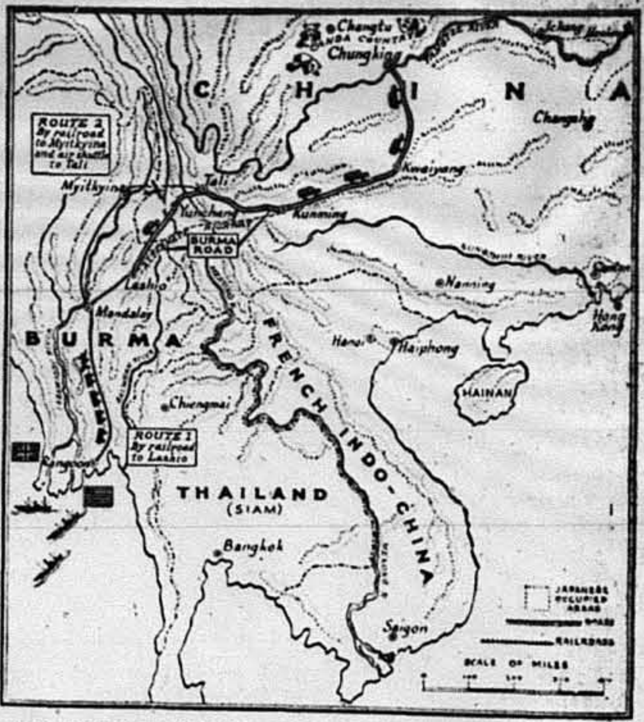
Адміністратор цін, Гендерсон, встановив ціни на електричні фоноґрафи, радіо й їх частини на рівні цін з 15. жовтня м. р. Також встановлено ціни на машини до прання та краски. Встановлено гуртові та дрібного продажу ціни на пасажирські авта для продажу задозволом. Ціни включають оплату за переховання на складах.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи пятницю 6. лютого).

АМЕРИКА ВІДБИВАЄТЬСЯ. — Механіки заходяться коло фльотного літака що вибирається на рейд на японські позиції на островах Маршал і Гилберт.

БУРМСЬКА ДОРОГА.—Карта показує, як возиться військові й медичні достави з Америки до Китаю через Бурму. Добро виладовуєтьея на беріг у Ранґуні, а звідти везеться залізницею до Лашіо, де починається властива бурмська дороґа, або до Майткаіна, а потім повітрям і гостинцем.

ВЛАДИВОСТОК

Відколи Японія розпочала війну зо Злученими Державами і В. Британією та їхніми союзниками, в міжнародній пресі часто згадується про Владивосток.

Владивосток це найдальше висунене на схід одиноке велике російсько-сибірійське місто над Тихим океаном, а в дійсности над прилягаючим до Пацифіку т. зв. Японським морем. Його основано в 1860 році, а від 1885 року є він воєнним портом і кріпостю. Цей знаменитий і просторий природній порт може дати схоронище цілій російській фльоті на Тихім океані. Невигідне є лиш те, що владивостоцька пристань, хоч лежить більше на південь як Марсель, є замерзла на протязі яких 100 днів річно. Тепер стараються до сталого вдержання Владивостоку в стані, надаючімся до плавби при помочі сильних кораблів - ледоколів.

Іще перед закінченням попередньої світової війни дня 6. квітня 1918 р. висіли в Владивостоці анґлійці і союзні тоді з ними японці. Анґлійці небаром забралися звідтам, одначе японська залога полишилась у Владивостоці до 25. жовтня 1922 року. Опісля Владивосток влучено до совєтської сибірійської републики. Під цю хвилю через Владивосток мали би напливати американські воєнні достави для Совєтської Росії.

НАЙШОВСЯ В ГАРЯЧОМУ МІСЦІ.

Д-р Волтер А. Фут, ґенеральной консуль у місті Батавії, на острові Джаві, що стала недавно столицею Обєднаних Держав на Тихому океані. Він є уродженець Тексасу й служить в американській фльоті поручником.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ҐАЗОВОЇ ВІЙНИ В ЕВРОПІ.

ВАШИНҐТОН. — Ґен. Вилйем Н. Поттер, командант Хемічної Служби Армії, повідомив Конґрес, що в Европі пороблено значні приготовання до ґазової війни. Свої зізнання зложив перед комітетом палати послів. Запитаний конґресменами, чи Америка також приготовляється до ґазової війни, ґен. Поттер заявив, що Америка ніколи не пічне перша ґазової війни. Одначе він зажадав від Конґресу $288,336,000 на хемічні запотребування свого департаменту.

У римських катакомбах, в Римі, в Італії, що тягнуться 550 миль під містом є погребаних 6,000,000 покійників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЩО РОБЛЯТЬ УКРАЇНЦІ В ДІТРОЙТ

I. Члени Українського Народного Союза й Державні Бонди Оборони.

Дітройтчани щиро відгукнулись на поклик даний нашим часописом „Свободою" в справі закупна Державних Бондів Оборони. Досі вже закуплено поверх $30,000.00. В кампанії беруть участь головні урядники У. Н. Союзу та місцеві відділові урядники. Члени У. Н. Союзу повинні бути горді з цего великого діла, бо вони являються першими в дітройтській українській громаді, що закупили таке велике число бондів. Це є доказом, що кожний член є свідомий своїх громадських обовязків і щиро дає поміч своїй прибраній батьківщині. Продаж бондів дальше продовжується. І коли кожний союзовець сповнить свій горожанський обовязок, то є вигляди, що сума подвоїться. Члени У. Н. Союза повинні замовляти Бонди Оборони через своїх відділових урядників, бо лише в такий спосіб можна провірити скільки бондів члени У. Н. Союза закупили, чи українці взагалі. Кожний член і члениця повинні купувати бонди через своїх урядників і заохочувати других.

II. Робота в Українському Народному Домі.

Ново-вибраний заряд Українського Народного Дому дальше продовжає старання, щоб цего року вже напевно докінчити горішну салю. До заряду увійшли люде, що можуть попровадити справу так, що мрії можуть здійснитися, лише треба доброї волі та хотіння працювати як урядникам так і поодиноким членам.

Під фінансовим оглядом Український Народний Дім стоїть досить добре. Вже призбиралася поважна сума гроша. Тільки треба ще трохи попрацювати поміж членами, щоб дозбирати ще пару тисяч та з весною починати викінчування горішної салі. Пляни вже є вироблені.

Ситуація спочиває тепер в руках громади на західній частині Дітройт. Якщо громада щиро відгукнеться з датками, то напевно Український Народний Дім буде цего літа викінчений. Хочеться вірити, що українська громада щиро відгукнеться з датками й вже раз докінчить народню святиню, щоб лишити гарну спадщину будучому поколінню.

III. Перший відчит в Українськім Народнім Домі.

Перший відчит, що був даний в Українськім Народнім Домі цего сезону, був дійсно успішним. На відчит прибуло споре число людей, не зважаючи на це, що були й другі імпрези в той самий час. Відчит про „Війну і сухоти", що виголосив наш молодий лікар з Виндсор, д-р А. Т. Вахна, був дуже цікавий і науковий. В додатку до відчиту була висвітлена фільма, одна висвітлена п. Ф. Литвином з дітройтського життя була українцям цікава. А друга фільма, що відносилась до відчиту була дуже цікава з наукової точки. Слухачі мали нагоду багато навчитись про хворобу сухіт. Зацікавлення можна судити по запитах, що тревали майже цілу годину.

Вповні годиться поґратулювати Тов. „Українських Університетських Абсольвентів" за влаштовання цего відчиту. Як проголосив п. І. В. Іванчук, предсідатель Товариства, в Народнім Домі відбудеться аж 10 наукових викладів. На 22. лютого слідує відчит на тему: „Як забезпечитись перед хемічною війною", котрий виголосить інж. О. Л. Любецький, а також буде висвітлена цікава фільма.

Тому, що Тов. „Українських Університетських Абсольвентів" започаткувало стипендійний фонд для нашої студіюючої молоді, на заклик предсідника п. І. В. Іванчука присутні щиро відозвались з датками на таку поважну справу. Поза дрібну колекту на фонд зложили слідуючі особи: по $2: пані С. Боднар і пані Е. Сташків; по $1: пані Малиняк, пані Ю. Салович, пані П. Ґардій, пані А. Попович, пані М. Олексин, пан Ф. Литвин, пан М. Попик, пан Тео. Королишин, пан К. Степко, і пан І. Столяр. Разом $14.00.

Належиться щира подяка всім жертводавцям, як і Тов. „Українських Університетських Абсольвентів", що почали таку примірну працю. Варто, щоб і другі місцевости взяли примір з Дітройту.

Хочеться вірити, що наші громадяни використають цю небувалу нагоду і численно являться на кожний відчит, що буде відбуватись в Українському Народному Домі що неділі.

Лука Гончарек.

ДЛЯ ЯПОНЦІВ.—Моряки на покладі літаковоза вивозять з маґазину велику бомбу, щоб її навантажити на бомбовика. Сцена підчас приготувань на фльоті до операцій проти японських позицій на островах Маршел і Ґилберт.

Ґліцерина і цитриновий сок, змішані пів на пів, є знаменитим середником до відсвіжування спечених гарячкою уст і язика в недужих.

ГІТЛЕР НАЗНАЧУЄ ІНШОГО НА МІСЦЕ ГЕСА

БЕРЛІН. — Адольф Гітлер назначив на місце Рудольфа Геса, що полетів літаком в невідомій місії до Анґлії, іншого заступника на уряд німецького диктатора. Першим заступником далі лишається маршал Ґерінґ. Другим, колиб Гітлер і Ґерінґ розпращались з життям, був Рудоль Гес, що рік тому серед загадочних обставин осів своїм літаком в Анґлії. На місце Геса Гітлер назначив Ришарда Бормана, який недавно написав книжку, в якій гостро накидався на католицьку церкву.

ВУЖ ЗАМІСТЬ КОТА

Фармер Френк Перімен у Мавнтейн Говм, Ариз., має від 11 літ освоєного вужа. Називають його старим королем (олд кінґ) і мають з нього велику користь, бо він ловить миші і щурі далеко зручніще, як це зробити може найліпший кіт. Крім цього, твердить Перімен, що його „старий король" панує і над вужами, бо від часу, як Перімен посідає згаданого вужа, не появився на його фармі ані один ідовитий вуж, а це ще більше підносить вартість того сімстопового освоєного вужа.

Люцерна або алфалфа, яку управляють в Північній Америці від несповна 100 літ, походить з Азії. Опісля управляли її в Европі, а еспанці завезли її до Південної Америки. Около 100 літ тому спроваджено її з Чілі до Каліфорнії, де розповсюднилась вона скоро з огляду на вартість і кільвкість паші, яку з неї можна одержати.

У ПЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

НА ВІЧНИЙ СПОМИН МОГО ДОРОГОГО МУЖА Й НАШОГО БАТЬКА Й ДІДА,

КОНСТАНТИНА КИРЧОВА,

що розпрощався з цим світом 19. лютого 1937. р.

Дружина АНТОНИНА
Діти: ТЕОДОР, ОЛЬГА, МАРІЯ, АННА Й ОЛЕНА
ВНУКИ, ВНУЧКИ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Надзвичайний мітінг Тов. Подільська Січ, від. 8., відбудеться в 2. годині, в неділю, 22. лютого, в гали У. Г. Клюбу, 13 Вашингтон Стр. Члени довгуючі, коли не являться на мітінг, будуть суспендовані після ухвал, заведених останнього мітінгу. — В. Комар, предс.; В. Мандзій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу, 21. лютого, в 8. годині ввечір, в гали укр. катол. церкви, 28 Іст 7. вул. в Ню Йорку. Проситься за приявність всіх членів. — М. Ликтей, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в суботу, 21. лютого, в церковній гали, 74 Геррис Ев., в годині 7. ввечір. Проситься всіх членів прибути на ці збори отчно начас, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівняли свої довги в найближчім часі. Також проситься членів, щоби старалися платити свої вкладки до Товариства і до У. Н. Союзу кожного місяця на зборах. Союзова вкладка повинна бути заплачена найдалі до 25. що місяця, щоби вислати гроші до головної канцелярії начас. Котрий член не поступить так, як статут приписує, такі члени будуть суспендовані. Уряд постановив не закладати вкладок нікому; член, котрий не має вкладки начас, мусить внести прозьбу перед товариством на зборах, бо членя, не поступивши так, будуть суспендовані. — О. Косюк-, предс.; І. Кокольський, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Місячні збори Тов. Рогатинщина, від. 396., відложено з 15. лютого з причини, що не було членів, на день 22. лютого. Кожний член і членкця має бути на тих зборах точно в 5. годині пополудні й заплатити місячну вкладау. Хто не заплатить, буде суспендований. Збори відбудуться в домі Петра Бекіш, 2114 Тустин ул. — І. Катириняк, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Збори Сестриціва Любов, від. 177., відбудуться в неділю, 22. лютого, в 1. годині пополудні, на 18 Пілґрім Ст. Прошу членів місцевих і позамісцевих явитись начас. Прошу членів, котрі належать до каси хорих, явитись а збори. Є важна справа до полагодження. — С. Саска, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., скликує спеціяльні збори в дуже важній справі на неділю, 22. лютого, зараз по Сл. Божій, в укр. школі кімната ч. 3. Проситься всіх членів не маловажити цих зборів, тільки бути присутним, бо цілий наш відділ є наражений на суспенду. — Гр. Костик, заст. предс.; П. Саламаха, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 22. лютого, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Ев. Всіх членів і членицъ проситься зійдись точно на означений час. Всіх довгуючих напоминається вирівнати свій довг. — Петро Головачук, фін. сек. (Peter Holowachuk, 362 Semel Ave., Garfield, N. J.)

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ПОТРІБНО ДЯКОУЧИТЕЛЯ до греко-католицької парохії св. О. Николая. Кандидатів проситься подати свою аплікацію і свої кваліфікації на адресу: 39-1

PAUL TALPASH,
219 So. 3rd St., St. Clair, Pa.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ ТРИ-ПОВЕРХОВИЙ БИЗНЕСОВИЙ ДІМ на 8 кімнат і великий стор у Вілмінґтон, Дел., на Highway, яка веде до New York і Washington. Найкраще надається на туріст том і ресторант. Продам дешево. По інформації прошу писати на адресу: 39-1

ТЕОДОР ЧОРНІЙ,
3135 O'Donnell St., Baltimore, Md.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 507. Мертвий, або живий.

Тим достойником, що саме увійшов до кімнати Ґуйона, був сам король Даріон. Він повернув з подорожі і прийшов відвідати хорого.

Та в ту саме хвилину роздався галас на коритарі. Хтось кричав, що мусить за всяку ціну побачити короля і йому щось сказати.

Остаточно того чоловіка впустили до середини. Це був один моряк, який втік з корабля, якого недавно напали пірати, разом з Вилйеном.

Він поспішно розказав, що сталось. „Вилйено з ними. Але це Тарзан є їх ватажком", говорив моряк. Король заговорив: „Тисячу золотих монет за голову Тарзана".